

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

Веб-програмування

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань *12 Інформаційні технології*
Спеціальність *125 Кібербезпека*
Освітній рівень *перший (бакалаврський)*
Освітня програма *Кібербезпека*

Статус дисципліни *вибіркова*
Мова викладання, навчання та оцінювання *українська*

Завідувач кафедри
кібербезпеки та
інформаційних технологій

Ольга СТАРКОВА

Харків
2022

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри *кібербезпеки та інформаційних технологій*

Протокол № 1 від 27.08.2022 р.

Розробник:

Алексієв В. О., д.т.н., проф. кафедри кібербезпеки та інформаційних технологій.

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Програма вивчення навчальної дисципліни “Веб-програмування” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів зі спеціальності 125 “Кібербезпека”.

Мета навчальної дисципліни – формування системи теоретичних знань і набуття практичних умінь і навичок щодо розробки та проектування веб-рішень, що виконуються на боці серверу. Оволодіння навичками веб-програмування із застосуванням сучасних підходів до розроблення інформаційних систем і набуття компетентностей щодо застосування технологій та інструментальних засобів розробки. Предметом дисципліни є мова програмування PHP, відповідні інструментальні засоби та основи їх застосування у галузі розроблення сучасних веб-рішень. Об’єктом – програмування та процеси розробки веб-сайтів.

Сьогодні веб-простір виконує функції платформи для просування товарів та послуг, поруч із забезпеченням й наданням інформаційного контенту для користувачів. Новітні технології розробки веб-застосунків на боці серверу дозволяють реалізувати потреби підприємців та компаній зі створення веб-ресурсів та веб-сервісів. Основними завданнями вивчення дисципліни “Веб-програмування” є формування у студентів цілісного уявлення щодо процесів розробки програмних рішень на стороні сервера; надання знань з програмування веб-рішень на мові PHP; вивчення сучасних інструментальних засобів розробки. Поруч із цим розглядаються проблеми забезпечення безпеки веб-рішень, що програмуються на боці серверу.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	4
Семестр	7
Кількість кредитів ECTS	5
Форма підсумкового контролю	залік

Структурно-логічна схема вивчення дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Інформаційні системи та Інтернет технології	Комплексний тренінг
Основи програмування	Дипломний проект
Технології програмування	

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результати навчання
Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Організовувати власну професійну діяльність, обирати оптимальні методи та способи розв’язування складних спеціалізованих задач та практичних проблем у професійній діяльності, оцінювати їхню ефективність.
Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми за професійним спрямуванням.	Використовувати результати самостійного пошуку, аналізу та синтезу інформації з різних джерел для ефективного рішення спеціалізованих задач професійної діяльності.
Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації.	Використовувати сучасне програмно-апаратне забезпечення інформаційно-комунікаційних технологій.
Здатність до використання інформаційно-комунікаційних	Вирішувати задачі аналізу програмного коду на наявність можливих загроз.

технологій, сучасних методів і моделей інформаційної безпеки та/або кібербезпеки.	
---	--

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Веб-програмування на боці сервера. Основи мови програмування PHP.

Основні терміни та визначення. Побудова веб-серверу. Особливості програмування на мові PHP у процедурному стилі та із застосуванням об'єктно-орієнтованого підходу. Робота на рівні протоколів, взаємодії з базою даних та відправлення веб-форм.

Тема 1. Особливості створення динамічних веб-сайтів.

Особливості протоколу HTTP. Відправлення повідомлень. Основи технології REST-інтерфейсу.

Тема 2. Розробка веб-застосунків на мові PHP.

Процедурний стиль програмування. Робота на рівні базових конструкцій мови PHP. Вибір та налаштування інструментальних засобів розробки та програмного забезпечення веб-серверу.

Тема 3. Особливості отримання даних від користувачів. Програмування веб-форм. Технології сесій серверу. Авторизація та аутентифікація користувачів. Робота із веб-формами.

Тема 4. Застосування мови програмування PHP для роботи з базами даних.

Застосування реляційної бази даних MySQL/MariaDB у рішенні завдань на мові PHP.

Тема 5. Основи застосування об'єктно-орієнтованого підходу (ООП).

Об'єктно-орієнтований підхід до створення веб-рішень на мові PHP.

Змістовий модуль 2. Професійна розробка на мові програмування PHP.

Застосування фреймворків та систем керування вмістом (Content Management System, CMS) на базі мови програмування PHP.

Тема 6. Методики розгортання веб-додатків.

Розроблення сучасного веб-застосунку: документування коду, особливості розробки тестів, основи методології DevOps та DevSecOps.

Тема 7. Розроблення сучасного веб-застосунку із застосуванням PHP-фреймворку.

Технологія MVC (Model-View-Controller). Особливості мікро-фреймворку Slim.

Тема 8. Застосування системи WordPress.

Особливості WordPress. Розгортання та робота у якості користувача.

Тема 9. Розробка веб-сайтів на базі WordPress.

Розробка теми для WordPress.

Тема 10. Основи програмування розширень для WordPress.

Особливості розробки плагінів системи WordPress.

Перелік лабораторних занять наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Методи навчання та викладання

В ході викладання дисципліни викладачем застосовуються пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний) та репродуктивний методи навчання. В якості методів викладання, які направлені на активізацію та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності здобувачів, застосовуються проблемні лекції (Тема 1, 6), презентації (Тема 2, 7), бесіди (Тема 8), індивідуальні та групові міні-проекти (Тема 3, 4, 7, 8).

Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, та лабораторні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Контрольні заходи включають:

1) поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних та лабораторних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти екзамен, – 35 балів);

2) підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі екзамену, відповідно до графіку навчального процесу (максимальна сума – 40 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту бути атестованим, – 25 балів).

Порядок здійснення поточного оцінювання знань студентів.

Оцінювання знань студента під час лекційних і практичних занять проводиться за такими критеріями:

- обробляти дані представляти результати за допомогою розробки веб-сервісу;
- вміння аналізувати та використовувати інформаційні ресурси з розробки програмного забезпечення;
- вміння розробити алгоритм для рішення певного завдання;
- знання основ організації середовища розробки програмного забезпечення;
- знання методології та технік з розроблення сучасних програмних веб-рішень;
- знати особливості мови програмування PHP та сферу її застосування;
- використовувати технології розробки у середовищі спеціалізованих веб-сервісів;
- знання щодо структур даних, особливості програмної взаємодії з системою керування базою даних;
- вміння використовувати знання щодо розробки веб-сайтів на базі WordPress;
- вміння застосовувати інструментальні засоби розробки веб-рішень.

За дисципліною передбачені такі методи поточного нормативного оцінювання: опитування та усні коментарі викладача за його результатами, настанови викладачів в процесі виконання лабораторних завдань, формування навичок самооцінювання та обговорення слухачами виконаних лабораторних завдань, контроль самостійного виконання індивідуального завдання.

Всі роботи повинні бути виконані самостійно з метою розвитку творчого підходу до рішення задач.

Лабораторні заняття, контрольні роботи та експрес-опитування: максимальна кількість балів становить 60, а мінімальна – 35.

Самостійна робота: складається з часу, який студент витрачає на підготовку до виконання лабораторних робіт та на підготовку до експрес-опитувань за лекціями та

контрольних робіт за лабораторними роботами дисципліни, в технологічній карті бали на цій вид робіт не виділені.

Підсумковий контроль: проводиться з урахуванням отриманих балів у продовж семестру. Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Т е м а	Форми та види навчання	Форми оцінювання	Мах бал	
Т е м а 1	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Проблемна лекція " <i>Особливості створення динамічних веб-сайтів..</i> "	Експрес опитування	5
	Лабораторне заняття	Лабораторна робота №1 "Розробка програми на мові PHP."		
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до виконання лабораторних робіт.		
Т е м а 2	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція " <i>Розробка веб-застосувачів на мові PHP.</i> "		
	Лабораторне заняття	Лабораторна робота №1 (продовження).	Захист лабораторної роботи № 1	20
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до виконання лабораторних робіт.		

Т	<i>Аудиторна робота</i>
---	--------------------------------

е м а 3	Лекція	Лекція " <i>Особливості отримання даних від користувачів. Програмування веб-форм.</i> "		
	Лабораторне заняття	Лабораторна робота №2. "Розробка коду веб-сайту. Доступ до бази даних."		
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до виконання лабораторних робіт.		
Т е м а 4	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція " <i>Застосування мови програмування PHP для роботи з базами даних.</i> "		
	Лабораторне заняття	Лабораторна робота №2 (продовження).	Захист лабораторної роботи № 2	20
Т е м а 5	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція " <i>Основи застосування об'єктно-орієнтованого підходу (ООП).</i> "	Експрес опитування	5
	Лабораторне заняття	Лабораторна робота №3. "Створення веб-застосунку на базі PHP-фреймворку."		
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до виконання лабораторних робіт.		
Т е м а 6	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція " <i>Методики розгортання веб-додатків.</i> "		
	Лабораторне заняття	Лабораторна робота №3 (продовження).	Захист лабораторної роботи № 3	20
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до виконання лабораторних робіт.		
Т	Аудиторна робота			

е м а 7	Лекція	Лекція " Розроблення сучасного веб-застосунку із застосуванням PHP-фреймворку."	Контрольна робота № 1	5
	Лабораторне заняття	Лабораторна робота № 4. "Розробка сайту на WordPress."		
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до виконання лабораторних робіт.		
Т е м а 8	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція " Застосування системи WordPress."	Експрес опитування	5
	Лабораторне заняття	Лабораторна робота №4. (продовження)		
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до виконання лабораторних робіт.		
Т е м а 9	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція " Розробка веб-сайтів на базі WordPress."		
	Лабораторне заняття	Лабораторна робота № 4. (продовження)		
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до виконання лабораторних робіт.		
Т е м а 1 0	Аудиторна робота			
	Лекція	Лекція " Основи програмування розширень для WordPress."		
	Лабораторне заняття	Лабораторна робота №4 (продовження).	Захист лабораторної роботи № 4	20
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до виконання лабораторних робіт.		
Залік				

Рекомендована література

Основна

1. M. Zandstra, PHP 8 Objects, Patterns, and Practice: Mastering OO Enhancements, Design Patterns, and Essential Development Tools. Brighton, UK: Apress, 2021. ISBN: 978-1-4842-6790-5.
2. The PHP Handbook. Flavio Copes, 2022. – 97 p. [Electronic resource]. – Access mode: <https://thevalleyofcode.com/>
3. Phil Sturgeon and Josh Lockhart. PHP. The Right Way, - 2021. [Electronic resource]. – Access mode : <https://phprightway.com/>
4. Clean Code PHP [Electronic resource]. – Access mode : <https://github.com/jupeter/clean-code-php>
5. Bobby Iliev. Introduction to SQL, - 2021 [Electronic resource]. – Access mode : <https://github.com/bobbyiliev/introduction-to-sql>
6. PHP Internals Book [Electronic resource]. – Access mode : <https://www.phpinternalsbook.com/>

Додаткова

7. How To Build a Website with HTML. DigitalOcean, 2020. – 95 p. [Electronic resource]. – Access mode : <https://www.digitalocean.com/community/books/how-to-build-a-website-with-html-ebook>
8. Sysadmin eBook: Making Servers Work. DigitalOcean, 2020. – 281 p. [Electronic resource]. – Access mode : <https://www.digitalocean.com/community/books/sysadmin-ebook-making-servers-work>
9. The SQL Handbook. Flavio Copes, 2022. – 26 p. [Electronic resource]. – Access mode: <https://thevalleyofcode.com/>

Інформаційні ресурси.

10. PHP Best Practices. A short, practical guide for common and confusing PHP tasks. Alex Cabal. – 2021 [Electronic resource]. – Access mode: <https://phpbestpractices.org/>
11. Charles Severance. Web Applications for Everybody [Electronic resource]. – Access mode : <https://www.wa4e.com/>
12. Tania Rascia. Create a Simple CRUD Database App: Connecting to MySQL with PHP [Electronic resource]. – Access mode : <https://www.taniarascia.com/create-a-simple-database-app-connecting-to-mysql-with-php/>
13. Callum Hopkins. The MVC Pattern and PHP [Electronic resource]. – Access mode : <https://www.sitepoint.com/the-mvc-pattern-and-php-1/>
14. Thomas Pichler. PHP 7 from Scratch. [Electronic resource]. – Access mode : <https://leanpub.com/php7fromscratch/read>
15. SQL Notes for Professionals [Electronic resource]. – Access mode : <https://goalkicker.com/SQLBook/>
16. CS50's Introduction to Computer Science. Free online courses from Harvard University [Електронний ресурс] / David J. Malan, 2022. – Режим доступу : <https://cs50.harvard.edu/x/2022/>.
17. Сайт персональних навчальних систем ХНЕУ ім. С. Кузнеця за дисципліною "Основи програмування" <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=8946>.